

Josep Carner

La creació d'Eva i altres contes

Edició de Marcel Ortín

JOSEP CARNER

La creació d'Eva i altres contes

A cura de Marcel Ortín

Edicions 62

Barcelona

© Hereva de Josep Carner, 2021

© de l'edició: Marcel Ortín Rull, 2021

De les il·lustracions de les pàgs. 13, 21, 29, 31, 38, 63, 103 i 163:

© Xavier Nogués, VEGAP, Barcelona, 2021

De les il·lustracions de Joan Junceda de les pàgs. 97 i 147: D.R.

(S'han fet totes les gestions possibles per identificar els propietaris dels drets d'autor. Qualsevol error o omisió accidental es corregirà en edicions posteriors.)

Primera edició dins El Balancí: maig del 2021

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Diagonal 662-664 - 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.edicions62.cat

Fotocomposició: La Letra, S.L.

Dipòsit legal: B. 3.901-2021
ISBN: 978-84-297-7955-4

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

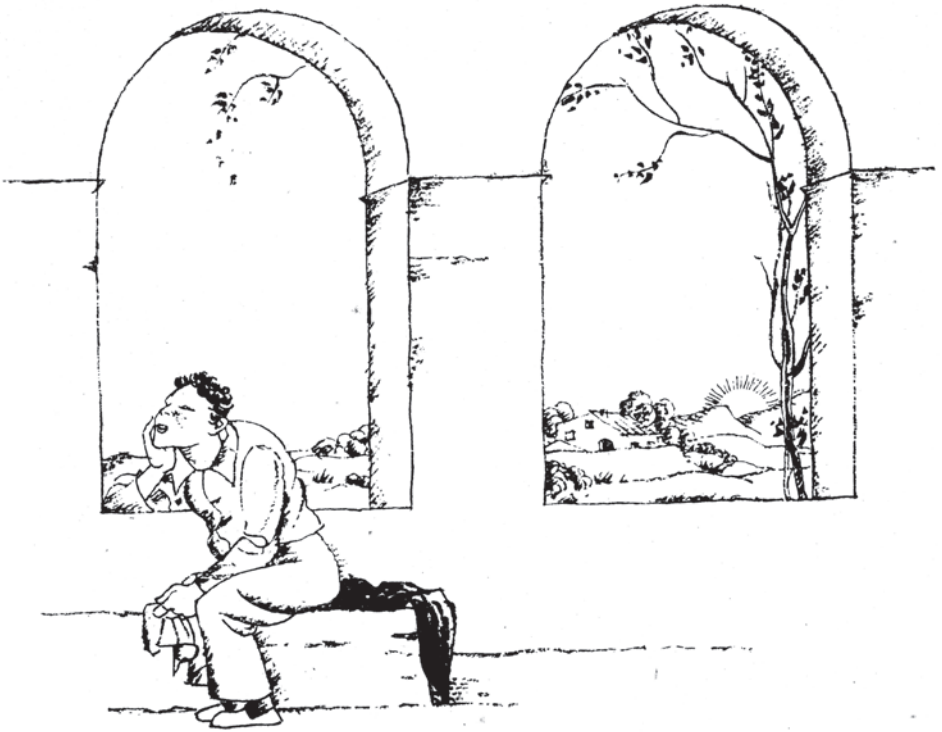
Tots els drets reservats.

TAULA

<i>Pròleg.</i> A Bonaventura Sabater	9
La creació d'Eva	13
La compensació	21
La vetllada artística	31
L'armari	39
El castellà en el tren o l'amistat	49
La vella polida	55
Antigor	63
El dentista apassionat	73
La dèria	81
La frescoreta	89
El diplomàtic	97
Els hostes del convent	105
L'artista d'un sol quadre	113
El secret	119
La narració indefinida	127

Idil·li en tramvia	135
Les dues vies	141
El viatge ingràvid	147
La guerra	157
La casa <i>chic</i>	163
La cadireta	171
El gelat de xocolata	181
La por de comprometre's	189
El cim	199
<i>Sobre aquesta edició</i>	207

LA CREACIÓ D'EVA

Són més de les onze. A l'hort del senyor rector hi fa de bon estar. En Quiquet, però, no s'abandona pas a les blandícies de l'ombra bellugadissa amb aquella felicitat profunda que consisteix en no pensar en res. Veu, certament, els rosers que encara tenen roses, les pereres carregades de fruit, les dàlies pomposes i que només fan olor de frescor, i al fons de tot les mongeteres gairebé blaves i les tomaqueres de fortor quieta. Però tota aquella íntima i alegre perspectiva es dilata i s'ageganta en el seu magí fins a convertir-se no menys que en el paradís terrenal. En Quiquet ha rebut, a les nou, la seva segona lliçó d'Història Sagrada, de llavis de la seva piadosa germana gran, que tira per a monja. Ara la seva germana gran és a fer les visites de la Porciúncula —en aquella esglesieta polida del poble on estiuegen—, tota blanca i amb un velet negre, i amb tres llibrets

negres, plens d'estampetes i de fulletes de l'Apostolat de l'Oració, que serveixen de senyals. I mentrestant en Quiquet és al jardí de la rectoria, perquè en Quiquet, al cap de deu minuts que és a l'església, es posa a badallar.

La primera lliçó d'Història Sagrada va ésser la creació del món; la segona ha estat la creació d'Adam i Eva. Hom comprèn que un jardí de senyor rector sigui una imatge, baldament pàl·lida, del paradís terrenal. A en Quiquet no li semblaria estrany que sortís un àngel de darrere la buguenvíllia tota encesa que s'enfila fins a la teulada; i quan una sargantana es mou, secreta, entre un cruixit de fulles seques, se li acut la idea del serpent. Però en tot el que li ha explicat la seva germana, el que més l'intriga és la creació d'Eva. Sense donar-se'n compte, es palpa la regió inferior del pit. En Quiquet és molt valent: no l'espanta cap bestiola, ni que sigui una rata —i fins n'ha mortes dues—, no l'espanta perdre's, no l'espanta estar tot sol, de nit, per bé que hom senti en el lloc tenebrós el raure extraordinari d'un tros de paper que mou el vent per terra, o la perfídia del corc, o el petament sobtat d'una fusta no tallada en bona saó. Però la creació d'Eva l'impresiona d'una manera estranya. Al misteri del món primeval s'ajunta el misteri del seu propi cos, que per primera

vegada el pertorba. Demà, quan es banyi, s'examinarà per peces menudes. Com devia patir Adam quan li fou extreta la costella! Li sembla d'imaginar aquell mal en el seu propi cos. Està tan encaparrat que, indemne, una marieta li cau damunt la cama nua, plena d'esgarrinxades, i ell la deixa fugir. La bonior d'un borinot, primera idea matussera de la trepidació d'un aeroplà, s'avé estranyament amb la seva obsessió.

—Quiquet!

En Quiquet, esverat, aixeca els ulls. El senyor rector li diu:

—¿No t'agraden, les peres? Menja'n tantes com voldràs, mentre no t'hagin de fer mal.

El senyor rector, tot llegint el breviari, se n'entra a dins.

En Quiquet, per cortesia, agafa una pera. És d'aquelles peres verdes per fora, granelludes per dins, però que són una mel. Aquell gust de mel s'acaba aviat. Tot just quan l'interessava. Aleshores agafa una altra pera. Aquesta ja no la menja amb displicència. Després, li sembla molest d'anar agafant les peres d'una a una, i n'arrabassa set o vuit, totes les que li caben a les butxaques.

*

Les ombres s'estenen. En Quiquet amb la seva germana gran i unes quantes parelles joves han anat a una font. En Quiquet torna una mica cansat. Un floc de borra es fondrà aviat sota la lluna. Un grill sembla traduir, amb la seva vibració sensible, tota la misteriosa vibració de la terra, que comença en la nit una vida nova i més subtil. En Quiquet és a la galeria descoberta, que domina els pallers i les feixes, la galeria on es desdejuna al matí i on diu el rosari abans de sopar. Aviat començarà el rosari. En Quiquet, després d'haver-se tret la terra de les espardenyes, mastega romaní. Està tot sol. Els seus pares encara no han tornat del poble; la seva germana és a la cuina a fer un plat dolç. En Quiquet *sent* que està sol amb Déu. ¿No és el seu nimbe la mica de claror que perdura al cim de la serra?... De cop i volta, en Quiquet bada, esparverat, els ulls. No és pas que vegi cap mala cosa a la muntanya negra o als camins morats. La naturalesa somriu, en córrer el cortinatge de la fosquedat; els llumets de les cases somriuen en l'abisme negre que no és de mal ésser. En Quiquet, però, espalmat súbitament per un motiu agudíssim, gairebé ni gosa respirar. Sent com un violent estrip a les seves entranyes. S'ha tornat blanc com la cera. Però no solament l'afligeix la por. Al cap d'un minut —interminable!— munta

per la seva cara el roig viu de la vergonya. En Quiquet baixa els ulls. Sent una angúnia al coll i una estranya sequedat a les parpelles, i després una cosa calenta li cau a la galta. Fins aleshores no s'adona que està plorant. Però no en té prou de plorar silenciosament. Es gira de cara a la paret i aixeca contra ella el seu braç, perquè li faci de coixí del front abatut. I encara més: en Quiquet fa un gemec. Sembla impossible. Però és que, a més de la por i la vergonya, sofreix de valent. (No es recorda, gens ni mica, d'haver menjat massa peres.)

Compareix la seva germana. —Quiquet, ¿què et passa?

Haver de respondre a la seva germana és més terrible que tot. En Quiquet aquell matí ha descobert el misteri del seu cos. Ara descobreix el pudor de la seva ànima. Li sembla que es deixaria matar abans de confessar la veritat. Però el sofriment augmenta d'una manera terrible. I, tanmateix, la família haurà de saber-ho. La família i tot el poble. Se'n faran crides a plaça, com qui diu, i potser targetes de participació. En Quiquet es posa a plorar amb un gran estrèpit. No en queda ni una engruna, de la seva enèrgica virilitat, a gratcient endurida dels tres als sis anys. Aquell xàfec, si bé de moment dificulta l'ús de la paraula, s'emporta, interiorment, les resclouses que impedièn la confidència.

I en Quiquet pot arribar a barbotejar, entre sanglots:

—Em sembla... em sembla... que estic a punt de tenir muller.